

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 26. juuli 2010 (29.07)
(OR. en)**

**Institutsioonidevaheline dokument:
2007/0152 (COD)**

**11160/4/10
REV 4**

**SOC 422
MIGR 61
CODEC 581
PARLNAT 56**

ÕIGUSAKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega laiendatakse määrust (EÜ) nr 883/2004 ja määrust (EÜ) nr 987/2009 kolmandate riikide kodanikele, keda nimetatud määrused veel ei hõlma üksnes nende kodakondsuse tõttu
- Nõukogu poolt vastu võetud 26. juulil 2010

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr .../2010,

...

**millega laiendatakse määrust (EÜ) nr 883/2004 ja määrust (EÜ) nr 987/2009
kolmandate riikide kodanikele, keda nimetatud määrused veel ei hõlma
üksnes nende kodakondsuse tõttu**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 79 lõike 2 punkti b,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ ELT C 151, 17.6.2008, lk 50.

² Euroopa Parlamendi 9. juuli 2008. aasta seisukoht (ELT C 294 E, 3.12.2009, lk 259) ja nõukogu ... esimese lugemise seisukoht.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlament¹, nõukogu ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee² on kutsunud üles paremini integreerima liikmesriikide territooriumitel seaduslikult elavaid kolmandate riikide kodanikke, andes neile ühtsed õigused, mis on võimalikult lähedased liidu kodanike õigustele.
- (2) Justiits- ja siseküsimuste nõukogu rõhutas oma 1. detsembri 2005. aasta istungil, et liit peab tagama liikmesriikide territooriumidel seaduslikult elavate kolmandate riikide kodanike võrdse kohtlemise ning et tõhusama integratsioonipoliitika sihiks peaks olema nendele kodanikele liidu kodanikega võrreldavate õiguste ja kohustuste andmine.
- (3) Nõukogu 14. mai 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 859/2003³ laiendati liikmesriikide sotsiaalkindlustusskeemide koordineerimist käsitlevaid määruseid (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 kolmandate riikide kodanikele, keda nimetatud määrused veel ei hõlmanud üksnes nende kodakondsuse tõttu.
- (4) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest, eriti harta artikli 34 lõikest 2.

¹ Euroopa Parlamendi 27. oktoobri 1999. aasta resolutsioon Euroopa Ülemkogu kohtumise kohta Tampere (EÜT C 154, 5.6.2000, lk 63).

² Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 26. septembri 1991. aasta arvamus kolmandatest riikidest pärit võõrtöötajate staatuse kohta (EÜT C 339, 31.12.1991, lk 82).

³ ELT L 124, 20.5.2003, lk 1.

- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta)¹ asendatakse määrus (EMÜ) nr 1408/71. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 987/2009 (milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord)² asendatakse määrus (EMÜ) nr 574/72. Määrused (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 tunnistatakse alates määruse (EÜ) nr 883/2004 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 kohaldamise kuupäevast kehtetuks.
- (6) Määrus (EÜ) nr 883/2004 ja määrus (EÜ) nr 987/2009 ajakohastavad ja lihtsustavad koordineerimiseeskirju oluliselt nii kindlustatud isikute kui ka sotsiaalkindlustusasutuste jaoks. Sotsiaalkindlustusasutuste puhul on ajakohastatud koordineerimiseeskirjade eesmärk kiirendada ja lihtsustada kindlustatud isikute hüvitise saamise õigust puudutavate andmete töötlemist ja vähendada vastavaid halduskulusid.
- (7) Liidu eesmärgid on kõrgetasemelise sotsiaalkaitse soodustamine ning elatustaseme ja elukvaliteedi tõstmine liikmesriikides.
- (8) Selleks et vältida olukorda, kus tööandjad ja riiklikud sotsiaalkindlustusasutused peavad lahendama keerukaid õigus- ja haldusolukordi, mis puudutavad üksnes piiratud isikute rühma, on oluline kasutada ühte õiguslikku koordineerimise vahendit, kasutades täielikult ära sotsiaalkindlustusvaldkonna ajakohastamise ja lihtsustamise võimalust, mida pakuvad määrus (EÜ) nr 883/2004 ja määrus (EÜ) nr 987/2009.

¹ ELT L 166, 30.4.2004, lk 1.

² ELT L 284, 30.10.2009, lk 1.

- (9) Seega tuleb asendada määrus (EÜ) nr 859/2003 õigusaktiga, mille peamine eesmärk on määruse (EMÜ) nr 1408/71 ja määruse (EMÜ) nr 574/72 asemel vastavalt määruse (EÜ) nr 883/2004 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 kohaldamine.
- (10) Määruse (EÜ) nr 883/2004 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 kohaldamine selliste kolmandate riikide kodanike suhtes, keda nimetatud määrused veel ei hõlma üksnes nende kodakondsuse tõttu, ei tohi neile anda mingit õigust liikmesriiki sisenemiseks, seal viibimiseks või elamiseks ega ligipääsuks sealsele tööturule. Seega ei tohiks määruse (EÜ) nr 883/2004 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 kohaldamine piirata liikmesriikide õigust kooskõlas liidu õigusega mitte anda luba asjaomasesse liikmesriiki sisenemiseks, seal viibimiseks, elamiseks või töötamiseks, see luba tühistada või keelduda selle pikendamisest.
- (11) Määrus (EÜ) nr 883/2004 ja määrus (EÜ) nr 987/2009 peaksid käesoleva määruse alusel olema kohaldatavad üksnes siis, kui kõnealune isik juba elab seaduslikult liikmesriigi territooriumil. Seega peaks seaduslik elamine liikmesriigis olema kõnealuste määruste kohaldamise eeltingimus.
- (12) Määrust (EÜ) nr 883/2004 ja määrust (EÜ) nr 987/2009 ei tuleks kohaldada olukorras, mis igas aspektis piirdub üheainsa liikmesriigiga. Muu hulgas käsitleb see kolmanda riigi kodaniku olukorda, kellel on sidemed ainult kolmanda riigi ja üheainsa liikmesriigiga.

- (13) Seaduslikult liikmesriigi territooriumil elamise tingimus ei tohiks mõjutada määruse (EÜ) nr 883/2004 kohaldamisest tulenevaid invaliidsus-, vanadus- või toitjakaotuspensionitega seotud õigusi, mis ühe või mitme liikmesriigi suhtes on kolmanda riigi kodanikul, kes varem vastas käesoleva määruse tingimustele, või sellise kolmanda riigi kodaniku surma korral tema ülalpidamisel olnud isikutel, niivõrd kui nende õigused kolmandas riigis elades tulenevad töötajast.
- (14) Määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 64 sätestatud töötushüvitise õiguse säilitamine sõltub tööotsijana registreerumisest selle liikmesriigi tööhõivetalituses, kuhu isik on sisenenud. Seetõttu tuleks neid sätteid kohaldada kolmanda riigi kodaniku suhtes ainult juhul, kui sel isikul on vastavalt kas elamisloale või pikaajalise elaniku staatusele õigus registreeruda tööotsijana selle liikmesriigi tööhõivetalituses, kuhu ta on sisenenud, ning õigus selles riigis seaduslikult töötada.
- (15) Käesolev määrus ei tohiks piirata õigusi ja kohustusi, mis tulenevad kolmandate riikidega sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest, milles liit on lepinguosaline ning millega antakse hüvitisi sotsiaalkaitse valdkonnas.

- (16) Kuna käesoleva määruse eesmärged ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada reguleeritavate juhtumite piiriülese iseloomu tõttu ning kavandatava meetme üleliidulise ulatuse tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (17) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 kohaselt on Iirimaa (oma 24. oktoobri 2007. aasta kirjaga) teatanud oma soovist osaleda käesoleva määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

- (18) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealuse protokolli artikli 4 kohaldamist, ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (19) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 883/2004 ja määrust (EÜ) nr 987/2009 kohaldatakse kolmandate riikide kodanike suhtes, keda nimetatud määrused veel ei hõlma üksnes nende kodakondsuse alusel, samuti nende pereliikmete ning nende surma korral nende ülalpidamisel olnud isikute suhtes, tingimusel et nad elavad seaduslikult liikmesriigi territooriumil ja on olukorras, mis ei ole igas aspektis piiratud üheainsa liikmesriigiga.

Artikkel 2

Määrus (EÜ) nr 859/2003 tunnistatakse kehtetuks liikmesriikide suhtes, kellele käesolev määrus on siduv.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ning liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
President

Nõukogu nimel
eesistuja
